

“Sense una llei de música la producció discogràfica s'enfonsarà”

Sou el descobridor d'alguns dels talents actuals del rock i del pop català.

—Més que descobridors, tant jo com els meus socis de Blau i de Discmedi en som els editors. Dir-ho així és més correcte.

—Sou els editors, per exemple, d'Antònia Font, el grup que ha iniciat nous camins per al pop en català.

—Sí, el primer disc se'l van autoeditar. Després nosaltres els editàrem els treballs i a partir del 2003 Antònia Font fa el gran salt i emprèn un camí que significa el desenvolupament del pop en català. Ara el grup editarà amb segell propi, però nosaltres els continuarem fent la distribució.

—Un altre dels vostres descobriments és Manel. Un grup de pop que ara romp motlles i es converteix en el número 1 dels Països Catalans i de l'estat espanyol. Com el descobríreu?

—Senzillament ens arribà a Discmedi una maqueta del grup. Un dia que jo era a Barcelona el meu soci, Àlex Eslava, em diu que escolti aquell treball. Em va agradar molt. L'Àlex em va dir, crec recordar, que eren un grup de joves i que la mare d'un d'ells era coneguda o amiga de la seva dona. I així havia arribat la maqueta. Ens va agradar molt i decidírem d'editar el primer disc, el 2009. I ara, aquest segon ha estat editat entre nosaltres i Warner. Jo estava convençut que podria funcionar, però mai no m'esperava l'èxit de vendes i la gran atenció mediàtica que ha arribat a tenir.

—Què tenen en comú Manel i Antònia Font?

—Antònia Font obre el camí cap a l'èxit actual del pop en català. Va ser una nova manera de fer música en català, més original que no pas, per exemple, el fenomen del rock en català. En aquest sentit Manel podríem dir que d'alguna manera segueix el mateix

Miquel Àngel Sancho (Palma, 1952) és l'accionista majoritari de Blau i de Discmedi, segells amb els quals ha llançat, entre més, Antònia Font i Manel.

camí. Sense complexos, fent pop amb una proposta original. Generalment, quan els mitjans parlen de Manel sempre hi ha referències a Antònia Font, com els precursors.

—Devora les grans realitats, com aquests dos grups, no deixau de cercar noves músiques.

—Ara editam una proposta musical molt interessant, la de Nit de les Arts. És fora del context d'Antònia Font i Manel, però entra dins aquesta nova

MIQUEL PAVERAS

tongada del pop en català. A un altre nivell, també hem editat el primer disc de Marcel Cranc, que és diferent, molt minoritari segurament, més elitista també, per dir-ho d'alguna manera, però molt, molt interessant.

—Del boom del rock en català s'arriba al del pop en català d'ara?

—No. Són fenòmens diferents. El rock era una mera adaptació, no tenia una identitat musical pròpia. El pop que és i representa Antònia Font i Manel és una proposta musical nítidament pròpia, perfectament diferenciada, és seva, és original i musicalment té una identitat absolutament definida.

—Quan i com comença la vostra activitat com a productor musical?

—El quan es bo de dir, el 1982, quan, juntament amb Joan Bibiloni, crearem el segell Blau i editarem el seu *Joana Lluna*. El com és més complex

i té a veure amb l'obertura de la botiga de discs.

—Xocolat.

—Sí, Xocolat, la botiga, la vaig obrir el 1980. Jo aleshores encara feia feina al grup d'hoteleria Royaltur, on m'encarregava de l'economat i era cap de compres. Hi feia feina des que havia acabat el servei militar, perquè abans vaig estar manco d'un any fent feina a Correus. Això de Correus no feia per mi. No sabia què volia fer en el futur, però veia ben clar que allò no. Quan vaig entrar a Royaltur m'hi vaig trobar molt còmode, m'agradava molt. Ara bé, l'empresa va començar a créixer i créixer i ja no m'hi sentia tan còmode. Com que m'agradava molt la música vaig fer la passa i vaig obrir la botiga de discs. I aproximadament al cap d'un any, com que veia que Xocolat funcionava més o manco bé, em vaig arriscar i vaig dedicar-me exclusivament a la botiga.

—Botiga que ben aviat es converteix en un referent a Mallorca.

—És que hem de tenir en compte que aleshores no hi havia pràcticament ningú que portàs música de fora. I —això també és ver— vaig tenir molta sort perquè vaig decidir de dur a l'illa els discs de discogràfiques independents, noves, que s'anaven fent un nom a poc a poc en el panorama musical espanyol que aleshores era alternatiu. Parl d'algunes discogràfiques que són les que produiran la música de la *movida*, a partir de principi dels 80, que a Mallorca és un *boom* de vendes.

—Per una banda venent aquests discs espanyols i per una altra editant música mallorquina...

—Sí, és clar, i no tan sols mallorquina. Produir *Joana Lluna* amb Joan Bibiloni i, per tant, convertir-nos en editors va ser complex. En principi responia al fet que ningú no ens feia cas i com que volíem editar el disc no tinguérem més remei que fer la productora discogràfica, Blau, i l'editarem. Però què va passar? Doncs que tot d'una molta gent —Tomeu Penya, Toni Morlà...— ens vengué a veure perquè els editàssim, perquè ningú no editava en català, i els acabàrem editant. I també se'ns acostà gent d'uns altres àmbits, com ara Jorge Pardo, a qui editarem el primer LP, una meravella del jazz.

—I Blau començà a tenir èxit.

El retorn del vinil

Miquel Àngel Sancho ha convertit la seva botiga de discs Xocolat, a Palma, en un referent internacional per als col·leccionistes de discs de vinil. Compra fons particulars i de ràdios, els fa net, els cataloga i els posa a la venda, bé *in situ* bé en subhasta a d'internet, a través d'eBay. D'ençà que, ara fa un any, se li va ocórrer la idea, no para de rebre ofertes per a comprar fons privats. Alhora, les subhastes per internet han resultat un èxit aclaparador. El vinil, diu Sancho, "no desplaçarà el CD, és impossible, però sí que hi ha un espai per al col·leccionista i per a aquell que sap gaudir del so més càlid del vinil; de fet, actualment es reediten, amb més bona qualitat, fons d'antics catàlegs".

—S'ha de tenir en compte que aleshores no hi havia quasi res, eren anys en què tot allò que fos una mica nou aixecava expectació, hi havia moltes coses a fer, hi havia molta efervescència creadora de grups i autors... Ara seria del tot impossible.

—De Mallorca a Catalunya...

—Ben aviat ens ve a cercar gent que fa música a Catalunya. Gent que es troba òrfena de productora, i nosaltres els editem. El disc de *Joana Lluna* va permetre de demostrar que hi havia una nova manera de fer música en català, després d'haver quasi desaparegut la Nova Cançó. Ras i curt: la música en català tenia un buit, no de creació però sí de producció, de segells discogràfics. Nosaltres l'omplírem i a poc a poc anàrem tenint èxit. A partir del 1987 en Joan Bibiloni i jo ens separem com a socis, tot i que continuem col·laborant, i el 1989 se'm presenten a Barcelona alguns interessats a comprar-me Blau. Vaig dir que no es venia, però que si volien podíem fer entre tots una nova empresa. Així va néixer Discmedi el 1989, una decisió que per a mi ha estat molt important, fonamental.

—I Discmedi també és un èxit.

MIQUEL RAYERAS

Miquel Àngel Sancho davant la seva botiga de discos, a Palma.

—Sempre hem tengut un gran ressò a Catalunya. Això ens ha permès, després, de produir moltes coses d'arreu del món. Així ens hem anat convertint en allò que som: una de les discogràfiques independents més importants de tot Espanya. Sempre he mantengut, alhora, Blau com a segell per a editar música de les Illes.

—**Finalment us quedau la majoria de les accions de Discmedi.**

—Sí, he anat comprant accions i ara en som el soci majoritari. Discmedi m'ha permès d'acomplir un vertader somni.

—**A què us referiu?**

—A anar a Cuba el 2005 a produir *Cuba le canta a Serrat*, una feina que fou nominada als Grammy i que —tot i que no guanyà— va ser una enorme satisfacció. Però sobretot, per a mi,

poder estar a Cuba amb gent com Silvio Rodríguez, Pablo Milanés, Tata Güines, Omara Portuondo, Compay Segundo..., fent feina amb ells, era un somni. Us ho jur, vaig plorar d'alegria. Era una cosa increïble. Jo que, 25 anys abans, havia obert una modesta botiga de discs al carrer de l'Estanc de Palma i que precisament els primers que vaig vendre eren de salsa i música llatina, ara feia de productor d'aquelles llegendes vives. Era més que un somni fet realitat, era la cosa més gran que m'ha passat mai.

—**I la cosa pitjor que us ha passat professionalment per ventura és la crisi actual?**

—La nostra és doble. L'econòmica general i la derivada de les descàrregues il·legals d'internet que ens mata.

—**El crit de moda és "internet lliure".**

—És tan fals com voler enfrontar creadors i productors amb els usuaris d'internet. Qui són i qui representen aquests que diuen representar els usuaris d'internet a favor de l'internet lliure? Aquí passa una cosa molt senzilla: que els drets intel·lectuals de creadors i productors són trepitjats a instàncies dels interessos d'unes determinades grans empreses, i que creadors i productors ens sentim indefensos absolutament perquè la incomprensió social i dels mitjans de comunicació és enorme.

—**A quines grans empreses us referiu?**

—Els usuaris d'internet no són els nostres enemics. Ho són les grans empreses de telefonia. Els operadors telefònics han basat el seu gran negoci de venda d'ADSL sobre la suposada

llibertat de descarregar música i cinema d'internet sense pagar res en canvi. Parlem clar: quanta gent usa internet només per a això a Espanya? Moltíssima, jo diria que la majoria, i no crec equivocar-me. Per tant, el problema no és entre usuaris i productors i creadors, sinó entre tots i aquests companyies. Són aquests operadors que manipulen molts usuaris i els converteixen en l'excusa del seu immens negoci. Per això Espanya és el segon país del món, després de la Xina, en pirateria per internet.

—**Com es pot resoldre?**

—Amb una llei de música que n'estableixi el marc legal. Però el govern de Zapatero no l'ha volguda fer. Hi ha la llei de cinema, però la de música no interessa. Per què? L'assessora de la ministra de Cultura, Daniela Bosé, ens va dir, ras i curt, que el govern no faria res que pogués ser impopular.

—**Però ha fet la llei Sinde.**

—A la música no li serveix de res. És sobretot per al cinema i perquè Obama va telefonar a Zapatero a instàncies de les grans distribuïdores nord-americanes. L'únic que interessava a Obama i a aquestes empreses era que Zapatero fes alguna cosa contra la pirateria de descarregar films sense pagar. Tan vergonyós com això és aquesta llei.

—**Sense llei de música, quin és el futur?**

—Sense llei de música la producció discogràfica s'enfonsarà. Ja es va enfonsant. Mirau, Discmedi va arribar a tenir 24 treballadors. Ara en tenim vuit. A Xocolat en vaig arribar a tenir sis; ara tres. El nombre de produccions baixa anualment. Si no s'hi posa remei la producció musical pot acabar en res o gairebé res.

—**I si no és a través d'una llei?**

—Sense llei no crec que hi hagi remei. Com dius a gent que té 30 anys o 35 i que des de que era al·lot fa descàrregues il·legals a internet que ara no en faci, si no és mitjançant una llei que protegesqui d'una manera efectiva els drets de creadors i productors?

—**La percepció social no pareix que vagi a favor vostre.**

—No, i és depriment. Jo ja he renunciat a anar a debats perquè no vull perdre temps amb gent que diu doïes i mentides. Quan hi anava em deien continuament que per exemple a la Gran Bretanya no es regula la descàrrega d'internet; però per què volen que es reguli si la llei d'allà diu clarament que és il·legal? La gent parla molt i no sap de què. O quan diuen penjaments de la SGAE perquè vol recaptar els drets per als autors de cançons. Però què volen, que no es recaptin? I aleshores la feina del creador, què? Com ha de menjar i pagar les factures? De veres que és increïble que algú pugui creure que hi ha d'haver una feina que no meresqui ser cobrada. La propietat intel·lectual és això, propietat de qui la crea i per tant ha de generar beneficis. I per tant qui la consumeix ha de pagar. Tan simple com això.

—**La SGAE és objectiu de moltes crítiques**

—Mirau que a mi la SGAE no em cau gaire simpàtica, no perquè recapti sinó per la manera com gasta la recaptació. Però l'ataquen tant que l'he de defensar. Perquè els qui de veres hi ha rere els atacs són els mateixos grans interessos, que volen afeblir les posicions col·lectives dels creadors i dels productors. Els grans interessos rere les campanyes contra la SGAE i a favor del suposat *internet lliure* cerquen la mateixa cosa: liquidar o afeblir tant com puguin les unions de creadors i productors.

Descobrir un èxit

—**Quan us arriba una maqueta, com podeu saber si ho paga, arriscar-s'hi, tant per la maqueta com per la persona o grup que l'ha feta?**

—Allò que més pesa és el meu gust personal i l'olfacte que et dona l'experiència. Per una altra banda, m'agrada tenir una bona sintonia personal amb el creador, amb el grup o solista. A vegades aquesta bona relació per a mi és més important que no el resultat de la creació. Però, en fi, no hi ha secrets. Quan ets editor, edites molts de productes i uns funcionen, uns altres no i uns altres estàs molt content d'haver-los editat, deixant de banda com han funcionat al mercat, perquè, no ho oblidem, també hi ha discs que són inexorablement tan minoritaris que mai no poden ser un negoci.

—**I aquí hi entren els ajuts públics?**

—Ajuts públics... Això ho tenim molt malament. Et demanen tanta paperassa per tan poca cosa, que sovint val més no intentar-ho. De tota manera, el món discogràfic no té cultura de subvenció. Naturalment, hi ha discs que sense ajut públic no es podrien editar, però en general no és un món gaire subvencionat.

Miquel Payeras